

PROCEDURY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ POLITYKI KONKURENCJI

KOMISJA

POMOC PAŃSTWA – FRANCJA, BELGIA, LUKSEMBURG

Pomoc państwa C 9/09 (ex NN 49/08, 50/08 i 45/08) – Pomoc na rzecz przedsiębiorstwa Dexia w formie gwarancji na obligacje i niektóre aktywa, wsparcia płynnościowego (ang. „liquidity assistance”) i podwyższenia kapitału – Belgia, Francja, Luksemburg

Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/C 181/09)

Pismem z dnia 13 marca 2009 r., zamieszczonym w języku oryginału na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Komisja powiadomiła Belgię, Francję i Luksemburg o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE dotyczącego wyżej wspomnianych środków pomocy.

Zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi na temat środka pomocy, w odniesieniu do którego Komisja wszczyna postępowanie, w terminie jednego miesiąca od daty publikacji niniejszego streszczenia i następującego po nim pisma. Uwagi należy kierować do Kancelarii ds. Pomocy Państwa w Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej na następujący adres lub numer faksu:

Commission européenne
Direction générale de la concurrence
Grefe des aides d'État
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks +32 22961242

Otrzymane uwagi zostaną przekazane władzom belgijskim, francuskim i luksemburskim. Zainteresowane strony zgłaszające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio uzasadnionym pisemnym wnioskiem o objęcie ich tożsamości klauzulą poufności.

STRESZCZENIE

1. PROCEDURA

1. Decyzją z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja uznała, że nie będzie wnosić zastrzeżeń odnośnie do operacji wsparcia płynnościowego (ang. „liquidity assistance”) oraz gwarancji na obligacje przedsiębiorstwa Dexia. Komisja uznała, że wspomniane środki są zgodne ze wspólnym rynkiem na mocy art. 87 ust. 3 lit b) Traktatu jako pomoc na ratowanie i wyraziła zgodę na stosowanie tych środków przez sześć miesięcy od dnia 3 października 2008 r., wskazując jednocześnie, że po wygaśnięciu tego okresu Komisja będzie zmuszona dokonać ponownej oceny pomocy jako środka strukturalnego.
2. Plan restrukturyzacyjny został przedstawiony Komisji przez Francję w dniu 16 lutego 2009 r., przez Luksemburg w dniu 17 lutego 2009 r., a przez Belgię w dniu 18 lutego 2009 r.

2. STAN FAKTYCZNY

3. Beneficjentem pomocy jest Dexia, będąca grupą finansową działającą w sektorze bankowym i ubezpieczeń, której akcje

notowane są na giełdach Euronext w Paryżu i Euronext w Brukseli i której wartość giełdowa wynosiła w dniu 30 czerwca 2008 r. 11,7 mld EUR. Dexia powstała w 1996 r. z połączenia spółek Crédit Local de France oraz Crédit communal de Belgique. Przedsiębiorstwo to specjalizuje się w pożyczkach na rzecz samorządów lokalnych, obsługując jednak również 5,5 mln klientów indywidualnych, przede wszystkim w Belgii.

4. Od września 2008 r., podobnie jak cały światowy sektor bankowy, Dexia boryka się z poważnymi skutkami kryzysu finansowego, który objawia się ograniczeniem płynności i stałym wzrostem kosztów płynności. W 2008 r. władze belgijskie, francuskie i luksemburskie (dalej zwane „władzami państw członkowskich”) wprowadziły szereg środków pomocy na rzecz Dexii: dokapitalizowanie

w wysokości 6,4 mld EUR poręczone przez rządy państw członkowskich oraz historycznych akcjonariuszy Dexii, mechanizm gwarancji na obligacje emitowane przez Dexię, a także wsparcie płynnościowe (ang. „liquidity assistance”) udzielone przez Banque Nationale de Belgique we współpracy z Banque de France. Władze państw członkowskich zobowiązały się wtedy do przedstawienia w terminie 6 miesięcy, licząc od dnia 3 października 2008 r., planu restrukturyzacyjnego dla grupy Dexia, zawierającego środki ukierunkowane na zapewnienie długoterminowej rentowności tego przedsiębiorstwa. Ponadto przez swoją amerykańską spółkę zależną – Financial Security Assurance (FSA) – Dexia jest również jednym z wiodących przedsiębiorstw w dziedzinie wspierania jakości kredytowej. Ten rodzaj działalności został szczególnie dotknięty kryzysem na amerykańskim rynku nieruchomości i od pierwszego trymestru 2008 r. FSA rejestrowała stale rosnące straty. Skrajnie trudna sytuacja FSA zmusiła Dexię do rozważenia kilku scenariuszy w celu ograniczenia negatywnego wpływu sytuacji tej spółki zależnej na sytuację banku: likwidacja, stopniowe wycofywanie działalności lub sprzedaż. W końcu zdecydowano się na to ostatnie rozwiązanie i w dniu 14 listopada 2008 r. została zawarta umowa sprzedaży z przedsiębiorstwem Assured Guaranty.

5. Plan restrukturyzacyjny został przedstawiony Komisji przez Francję w dniu 16 lutego 2009 r., przez Luksemburg w dniu 17 lutego 2009 r., a przez Belgię w dniu 18 lutego 2009 r. Plan ten zakłada:

- sprzedaż spółki FSA,
- zredukowanie rozmiaru działalności w zakresie finansowania samorządów lokalnych i przedsiębiorstw („Public and Wholesale Banking”) z jednej strony i działalności na rynkach finansowych („Treasury and Financial Markets”) z drugiej strony,
- redukcję profilu ryzyka grupy, w szczególności ryzyka płynnościowego,
- 15 % redukcję bazy kosztowej na przestrzeni trzech lat,
- środki zachowawcze (jak np. zniesienie zmiennej części wynagrodzenia członków komitetów zarządzających przedsiębiorstwem Dexia i jego głównymi organami).

6. Francja, Belgia i Luksemburg zaproponowały utrzymanie środków w zakresie gwarancji na obligacje i wsparcia płynnościowego przez cały okres restrukturyzacji lub do października 2010 r.

7. Francja i Belgia zaproponowały również przyznanie gwarancji na aktywa portfela „Financial Products” spółki FSA w ogólnej wysokości 16,9 mld USD, z wyłączeniem aktywów o ogólnej wartości nominalnej 4,5 mld USD pokrytych bezpośrednio przez Dexię. Według władz belgijskich i francuskich gwarancja państwowa jest koniecznym warunkiem umowy sprzedaży spółki FSA.

3. OCENA ŚRODKA

8. Komisja uznała, że dokapitalizowanie i gwarancja portfela „Financial Products” spółki Financial Security Assurance (FSA) („środek FSA”), jak i gwarancja na obligacje oraz

wsparcie płynnościowe stanowią pomoc państwa na rzecz spółki Dexia w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.

9. W związku ze (i) znaczeniem sprzedaży FSA dla planu restrukturyzacji Dexii, (ii) faktem, iż pozostałe możliwe rozwiązania byłyby zbyt kosztowne dla banku (likwidacja FSA lub stopniowe wycofywanie działalności tej spółki) oraz (iii) koniecznością udzielenia gwarancji państwa francuskiego i belgijskiego przy sprzedaży FSA, Komisja podjęła decyzję o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec tej gwarancji, objętego przez nią portfela aktywów, ani poziomu strat poniesionego przez Dexię w zakresie gwarancji, zgodnie z art. 16 Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (zwanych dalej „wytycznymi wspólnotowymi”) ⁽¹⁾. Komisja uznaje, iż jest to konieczny środek strukturalny, o charakterze odpowiednim i proporcjonalnym, który musi zostać wdrożony w trybie pilnym, nawet jeszcze zanim zostanie dokonana ocena planu restrukturyzacji.

10. Jednakże Komisja dokonała również oceny środka FSA w świetle komunikatu Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości ⁽²⁾ i na podstawie dostarczonych informacji nie mogła potwierdzić, że oszacowanie gwarantowanych aktywów zostało przeprowadzone zgodnie z zasadami metodologii wskazanymi we wspomnianym komunikacie. Komisja również nie była w stanie wypowiedzieć się na obecnym etapie, czy dochód dla państw członkowskich jest odpowiedni.

11. Jeśli chodzi o plan restrukturyzacji nadesłany w dniach 16, 17 i 18 lutego i związane z nim środki (podwyższenie kapitału i przedłużenie gwarancji na obligacje Dexii oraz wsparcie płynnościowe, na które wyrażono zgodę w decyzji z dnia 19 listopada 2008 r.), Komisja nie może, w szczególności w świetle wytycznych wspólnotowych, uznać ich zgodności z Traktatem WE.

12. Przyznając, że zmniejszenie sumy bilansowej Dexii może przynieść pozytywne skutki, Komisja ma jednak wątpliwości, czy plan restrukturyzacyjny będzie w stanie zapewnić długoterminową rentowność tego przedsiębiorstwa. Wydaje się po pierwsze, że portfel „Financial Products” spółki FSA zachowany przez Dexię mógłby także w przyszłości wywierać negatywny wpływ na wyniki grupy, która mimo gwarancji władz państw członkowskich nadal musi ponieść ciężar znacznej części pierwotnych strat. Ponadto zmniejszenie poziomu zróżnicowania między zasobami a długoterminowymi zobowiązaniami Dexii („luka” płynnościowa) stanowi najważniejszy element długoterminowej rentowności grupy. Zmniejszenie tej „luki” oparto natomiast na prognozach dotyczących sprzedaży aktywów (w szczególności obligacji państwowych) oraz dotyczących zgromadzenia dodatkowych depozytów, które to przewidywania w obecnej sytuacji na rynku nie wydają się wystarczająco realistyczne. W związku z tym z oceny planu restrukturyzacji nie wynika przyszła zdolność Dexii do znalezienia długoterminowych źródeł finansowania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽²⁾ Komunikat Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym (25.2.2009 r.).

Komisja ma przede wszystkim wątpliwości, czy utrzymanie dochodu z gwarancji na obligacje Dexii o terminie wymagalności poniżej jednego miesiąca na poziomie 25 punktów bazowych może zagwarantować grupie stałe źródło finansowania przy jednoczesnej zgodności z zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾.

13. Ponadto Komisja ma także wątpliwości, czy środki przewidziane w ramach planu restrukturyzacji są zgodne z obowiązkiem kompensowania przez beneficjentów przyznanej pomocy środkami umożliwiającymi zapobieżenie nadmiernemu zakłóceniu konkurencji. Dexia przewiduje w szczególności wzrost udzielanych kredytów dla sektora publicznego na niektórych rynkach, przede wszystkim w Belgii, gdzie jej udział w rynku jest obecnie znaczny.

Ponadto Komisja ma zastrzeżenia co do możliwości zaakceptowania niektórych środków w zakresie ograniczenia działalności, takich jak sprzedaż FSA, jako środków kompensacyjnych, ponieważ środki te wydają się konieczne do odbudowy rentowności grupy.

14. Ponadto udział Dexii w kosztach restrukturyzacji, mimo że byłby znaczny, nadal zależy od zdolności grupy do zbycia niektórych aktywów, przede wszystkim portfela obligacji państwowych. Tymczasem znaczna wysokość tego portfela oraz obecny stan rynku nie pozwalają na przeprowadzenie kontrolowanego zbycia tych obligacji. Wreszcie, Komisja wyraża także wątpliwość, czy zmniejszenie udzielania nowych kredytów można uznać za rzeczywisty wkład Dexii w rozumieniu wytycznych wspólnotowych.

⁽¹⁾ Zalecenie Rady Prezesów Europejskiego Banku Centralnego w sprawie gwarancji rządowych na długi bankowe (20.10.2008 r.).